

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ КОРПОРАТИВНИХ ФІНАНСІВ: НОВІ ПІДХОДИ

Надія Рязанова
к. е. н., доцент,
ДВНЗ «Київський
національний
економічний
університет
імені Вадима
Гетьмана»

У статті представлені нові підходи до розуміння теорії корпоративних фінансів, що базуються на сучасному баченні природи корпорацій, фінансових ресурсів, інформації та її зв'язку з корпоративними фінансами.

Корпоративні фінанси відіграють важливу роль в ринковій економіці, оскільки корпорації, будучи представленими у всіх її секторах, фактично формують основу фінансів ринкового господарювання. В Україні ринкове середовище почало формуватись лише на початку 1990-х років, і саме в цей період у вітчизняну теорію увійшло поняття «корпоративні фінанси» (corporate finance), а в економіці почали з'являтися перші приватні (приватизовані) підприємства. На сучасному етапі для забезпечення сталого розвитку вітчизняної економіки важливо поглиблювати розуміння сутності корпоративних фінансів та їх призначення у соціально-економічному житті суспільства, тобто досліджувати їх теоретичні аспекти.

На сьогодні основними розробниками та носіями передових наукових ідей щодо корпоративних фінансів залишаються представники тих економік, де практика корпоративних фінансів найбільш розвинена: це наукові школи університетів США, Великої Британії та інших розвинених економік. В країнах з перехідною економікою, до яких належить Україна, наука корпоративних фінансів почала розвиватись лише наприкінці ХХ сторіччя. У вітчизняній фінансовій науці перші дослідження з корпоративних фінансів з'явилися 1993 року [12]. На сьогодні ґрунтовними та новаторськими роботами з питань корпоративних фінансів відома, перш за все, фінансова наукова школа Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана (КНЕУ) [9; 10; 11; 15].

На заході до 1950-х років наука корпоративних фінансів була представле-

на переважно роботами одного із засновників Гарвардської бізнес-школи (Harvard Business School) - Артура Стоуна Девінга (Arthur Stone Dewing, 1880-1971), що широко відомий також як ініціатор використання у навчальному процесі бізнес кейсів. Його перша робота з корпоративних фінансів (The Financial Policy of Corporations) побачила світ 1919 року і згодом неодноразово перевидавалась [17]. Вона базувалась на положеннях нормативних документів, тому мала суто інструктивний, прагматичний характер. На її матеріалах виховувалось кілька поколінь фінансистів.

На початку 1950-х років професійні інвестори - Бенджамін Греєм (Benjamin Graham, 1894 - 1976) та Девід Додд (David LeFevre Dodd, 1895 - 1988) підготували книгу (Security analysis, 1951), у якій вже йшлося про аналіз акціонерного капіталу корпорацій та розгляд, зокрема, її активів, доходів і дивідендів [18]. Такий підхід до вивчення корпоративних фінансів свідчив, що у науці про корпоративні фінанси почалися фундаментальні зрушення, які базувались на широкому використанні аналітичних методів та технік, раніше характерних лише для економічної теорії.

На думку професора Бостонського університету Зві Боді (Zvi Body), сучасна фінансова наука займається пізнанням процесів управління надходженням та витрачанням фінансових ресурсів, які, по суті, упродовж кожного часового проміжку є обмеженими. Особливість фінансових рішень обумовлена тим, що витрати і надходження у часі не співпадають, а їх обсяги далеко не завжди є передбачуваними. Саме

тому теорія фінансів (мається на увазі теорія фінансів в країнах Заходу, Н.Р.) нині представлена: по-перше, концепціями, що визначають підходи до вивчення питань розподілу фінансових ресурсів з позицій фактора часу; по-друге, набором кількісних моделей для оцінки оптимальних фінансових рішень [1, с. 38-39].

Серед теорій, що стосуються корпоративних фінансів, зокрема, такі відомі нині теорії, як:

- Теорія портфеля (portfolio theory), автором якої вважається Гаррі Марковіць (Harry Markowitz, 1927 р.), за що і отримав Нобелівську премію (1990 р.). Свою математичну модель, яка пов'язує ризик та дохідність інвестицій і на основі якої можна здійснювати оптимальний вибір активів для інвестиційного портфелю, Г. Марковіць опублікував ще 1952 року [19].

- Теоретичні розробки Уільяма Шарпа (William Sharpe, 1934 р.), що отримав Нобелівську премію того ж 1990 року. На початку 1960-х років, базуючись на теорії Г. Марковіца, він ввів у фінансову науку важливі поняття, виділивши із поняття "ризик інвестицій" два нові, - ризик систематичний та ризик несистематичний. Ним же була розроблена модель оцінки капітальних активів (МОКА, Capital Asset Pricing Model, CAPM) [21].

- Розвиток теорії корпоративних фінансів Франко Модільяні (Franco Modigliani, 1918 - 2003 рр.), лауреатом Нобелівської премії (1985 р.) та Мертоном Міллером (Merton Miller, 1923 - 2000 рр.), лауреатом Нобелівської премії (1990 р.). Їхні теоретичні підходи, що відомі нині як теорія М&М (теорія Модільяні-Міллера), стосуються структури капіталу корпорації, її дивідендної політики та запозичень, і вперше були викладені у спільній роботі 1958 року [20].

Торкаючись питань соціально-економічної сутності корпоративних фінансів та їхніх функцій, слід зауважити, що сучасна західна наука про корпоративні фінанси зорієнтована, перш за все, на потреби ринку і носить підкреслено прагматичний характер, а тому не переймається розглядом глибинної сутності окремих категорій та їх функцій. Ніби пояснюючи цей факт, автори добре відомих у світі книг з корпоратив-

них фінансів та фінансового менеджменту - професор університету штату Флорида Юджін Брігхем (Eugene F. Brigham) та Луїс Гапенські (Louis C. Garenski) пишуть, що важливість теорії є очевидною, але, як свідчить їхній досвід, зазвичай, студенти не розуміють практичної цінності теорії і не бачать сенсу її вивчати; отже глибинні теоретичні питання відходять на другий план [3, с. XIX, 1-2]. Разом із тим, поглиблення розуміння теорії корпоративних фінансів залишається актуальним.

Мета даної статті полягає у тому, щоб представити на розгляд читача дещо нові підходи до розуміння теорії корпоративних фінансів, що базуються на сучасному баченні природи корпорацій, фінансових ресурсів, інформації та її зв'язку з корпоративними фінансами. Виходячи з цього, завданнями статті є визначення сутності таких понять, як «корпорація», «фінансові ресурси», «корпоративні фінанси», а також розгляд інформаційної складової корпоративних фінансів та їх відповідної функції.

Розглядаючи теоретичні аспекти корпоративних фінансів, перш за все, необхідно зрозуміння суть самого поняття «корпорація». Згідно класифікації суб'єктів господарювання ринкової економіки, розробленої Комісією ООН зі статистики, і покладеної в основу міжнародної Системи національних рахунків (СНР, System of National Accounts), було введено поняття «інституційної одиниці», якою визначено господарську одиницю з наступними ознаками:

- право самостійно володіти товарами та активами від власного імені, мати можливість обмінюватися цими правами власності з іншими інституційними одиницями;
- здатність самостійно приймати економічні рішення та вести господарську діяльність, несучи за це відповідальність;
- здатність від свого імені приймати фінансові та інші зобов'язання та укладати договори;
- наявність або можливість мати повний набір рахунків та, у разі необхідності, статистичну звітність.

Всі інституційні одиниці Статистична комісія ООН систематизувала по п'я-

ти групах, і країни-члени ООН, керуючись рекомендаціями Комісії, розробляють свої національні класифікатори. Зокрема, в Україні існує Класифікація інституційних секторів економіки (Класифікатор), за якою виділено наступні п'ять груп інституційних одиниць:

1. Нефінансові корпорації (non-financial corporations), що займаються виробництвом товарів та нефінансових послуг і є основними інституційними одиницями реального сектора економіки.

2. Фінансові корпорації (financial corporations), що надаючи фінансові послуги і є основними інституційними одиницями фінансового сектору економіки.

3. Інституційні одиниці, що представляють сектор загального державного управління.

4. Домашні господарства, що представлені фізичними особами (як споживачами, так і фізичними особами-підприємцями).

5. Некомерційні організацій, що обслуговують домашні господарства (інституційні одиниці, створені домашніми господарствами для забезпечення їх політичних, релігійних і професійних інтересів, а також для надання соціально-культурних послуг (соціально-культурні підрозділи нефінансових корпорацій) безоплатно або за цінами, що не мають економічного значення.

Згідно цього ж Класифікатора поняття «корпорація» трактується як юридична особа, «створена спеціально з метою ринкового виробництва товарів та послуг» і яка «є джерелами прибутку чи іншої фінансової вигоди для своїх власників» [8, п. 2].

У ринковій економіці корпорації є основною інституційною формою підприємництва, і ними є корпоративні підприємства, утворені, щонайменше двома засновниками, що діють на основі спільного договору шляхом об'єднання майна та/або підприємницької чи трудової діяльності (своїєї та учасників). Управління корпоративним підприємством здійснюється на основі спільного управління справами через систему корпоративних прав, у тому числі через (а) органи, що ними створюються та (б) участь засновників (учасників) у розподілі доходів та ризиків

підприємства. Господарський кодекс України до корпоративних відносить підприємства, що створюються у формі господарського товариства та інші підприємства, в тому числі засновані на приватній власності двох або більше осіб [4].

Класифікатор виділяє також квазі-корпорації, які, будучи унітарними підприємствами (створені одним засновником і мають одного власника), в усьому іншому не відрізняються від корпорацій. Кожна квазікорпорація повинна мати повний набір рахунків, що надає можливість визначати потоки доходів і капіталу між нею та власником. Квазікорпораціями є державні, комунальні підприємства, підприємства споживчої кооперації, приватні підприємства, створені на основі приватної власності одного громадянина, а також іноземні підприємства.

Отже поняття «корпорація» об'єднує широке коло корпоративних підприємств та квазікорпорацій. Основними їх рисами є те, що вони створюються з метою ринкового виробництва товарів та послуг для принесення фінансової чи іншої вигоди власнику (власникам). Кожна корпорація має повний набір рахунків, що надає можливість визначати потоки доходів і капіталу між нею та власником.

Сьогодні корпоративні фінанси відіграють важливу в економіці, оскільки представлені у всіх її секторах. У фінансовому секторі вони широко представлені фінансами банків, страхових, лізингових та факторингових компаній, бірж, компаній з управління активами, пенсійних фондів та багатьох інших корпоративних підприємств, предметом діяльності яких є фінансові ресурси та (або) фінансові послуги. У реальному, тобто нефінансовому секторі економіки, вони представлені фінансами підприємств промисловості, сільського господарства, будівництва, транспорту та зв'язку, освіти та науки, охорони здоров'я та інших, предметом діяльності яких є нефінансові (реальні) товари та послуги. Незважаючи на різноманіття секторів економіки та підприємств, у яких функціонують корпоративні фінанси, для всіх них сутність та функції залишаються єдиними.

Існує точна зору, що теорія корпоративних фінансів належить до найск-

ладніших розділів сучасної економічної науки. Прихильниками такої позиції є, зокрема, професори Санкт-Петербурзького університету економіки та фінансів - Леонід Тарасевич, Петро Гребенніков та Олександр Леусський. На їхню думку, труднощі в теорії корпоративних фінансів обумовлюються необхідністю постійного пошуку шляхів оптимального використання фінансових ресурсів компанії. Це, у свою чергу, потребує вирішення двох складних завдань: по-перше, порівняння різних за часом виникнення витрат та їх фінансових результатів; по-друге, облік невизначеності віддачі інвестицій [13, с. 6 - 7].

Корпоративні фінанси, будучи підсистемою фінансів, мають особливості, що визначається тим, яке поле фінансових відносин вони обіймають та заради кого і чого вони існують. Корпорації є інституційними одиницями, що створюються їх власником (власниками) з метою отримання вигоди. Зазвичай мова йде про фінансову вигоду, але в окремих вона може бути нефінансовою. Остання, до речі, також у кінцевому рахунку переважно приносить фінансову вигоду власникам корпорації. Наприклад, популярність компанії на ринку завдяки хорошій рекламі, добродійній чи екологічній діяльності сприяють зростанню її доходів. Корпорація існує успішно, якщо вона враховує інтереси суспільства. Отже, особливості корпоративних фінансів у наступному: по-перше, вони обіймають лише те поле фінансових відносин, учасником яких є корпорація; по-друге, існують заради задоволення інтересів їх власників; по-третє, інтересом власників є отримання вигоди.

Коло учасників корпоративних фінансів дуже широке. Воно формується фінансовими відносинами корпорації із зовнішніми (держава, постачальники, покупці, фінансовий ринок, широка громадськість та ін.) та внутрішніми зацікавленими одиницями (компанії-члени корпорації, її підрозділи та відділи).

Для розуміння сутності корпоративних фінансів необхідно з'ясувати природу поняття "фінансові ресурси". Ми вважаємо, що фінансовими ресурсами є майнові цінності у формі грошових

коштів, еквівалентів грошових коштів та іншого майна, які слугують засобами платежу та накопичення [9, с. 45 - 59].

На відміну від добре відомих п'яти функцій грошей, призначення (функції) фінансових ресурсів полягає у тому, що вони є засобом платежу та накопичення. Тобто фінансові ресурси, по-перше, використовуються для оплати за товари та послуги і, по-друге, в них можуть здійснюватись накопичення (капіталізація, приріст вартості).

Складовими фінансових ресурсів є ті майнові цінності у формі грошових коштів, їхніх еквівалентів та іншого майна, що можуть виконувати означені вище дві функції. Щодо грошових коштів та їх еквівалентів, то Міжнародними стандартами фінансової звітності (International Financial Reporting Statements, IFRS) прийнято таке трактування цих понять: грошовими коштами є готівка та банківські депозити до запитання; еквівалентами грошових коштів - короткострокові, високоліквідні інвестиції, що вільно конвертуються у відомі суми грошових коштів і яким притаманний незначний ризик зміни вартості [7]. Щодо поняття «майно», то Господарський кодекс України визначає майно у сфері господарювання як сукупність речей та інших цінностей (включаючи нематеріальні активи), що мають вартісне визначення, виробляються чи використовуються у діяльності суб'єктів господарювання та відображаються в їх балансі або враховуються в інших передбачених законом формах обліку майна цих суб'єктів [4, Розділ III, Глава. 14, ст. 139., п.1.]. Згідно Цивільного кодексу України, тобто у широкому розумінні, майно розуміється як окрема річ, сукупність речей, а також майнові права та обов'язки [16]. При цьому річ визначається як предмет матеріального світу, щодо якого можуть виникати цивільні права та обов'язки [16, Книга I, розділ III, Глава 13, ст.179.].

Фінансові ресурси обмежені у просторі та часі, і розглядати фінансові відносини надзвичайно важливо саме через призму часової та просторової обмеженості цих ресурсів. Адже кожна інституційна одиниця (суб'єкт господарювання) - чи то є фізичні або юри-

дичні особи, чи навіть держава - всі вони упродовж окресленого часового періоду мають певний (обмежений) обсяг фінансових ресурсів, якими вони можуть розпоряджатися. Надлишок або дефіцит фінансових ресурсів того чи іншого суб'єкта господарювання спонукає його, відповідно, або до пошуку можливостей вигідно їх інвестувати, або до пошуку додаткових джерел фінансових ресурсів.

Дефіцит фінансових ресурсів у одних суб'єктів господарювання та їхній відносний тимчасовий надлишок у інших є об'єктивною основою для перерозподілу фінансових ресурсів. Напрямок цього перерозподілу не є хаотичними і, врешті-решт, визначається об'єктивними закономірностями: фінансові ресурси рухаються в пошуках найбільшої норми прибутку; важливим чинником є ризики, пов'язані з отриманням прибутку; рух фінансових ресурсів відображає також закономірності пропорційного розвитку. Певний вплив на розподіл фінансових ресурсів має політика (інтереси суб'єктів господарювання, що не завжди асоціюються лише з фінансовими вигодами). На окремих етапах розвитку об'єктивні закономірності та політика (інтереси суб'єктів) можуть збігатись, але вони можуть і суперечити одні одним. В умовах розвитку економічної інтеграції та глобалізації питання ефективного використання фінансових ресурсів стають актуальними як на рівні окремих суб'єктів господарювання, так і у межах національних, регіональних та глобальної економік.

Дуже близькими до поняття «корпоративні фінанси» є поняття «фінанси підприємств». Ми вважаємо, що фінанси підприємств охоплюють ширше коло відносин, ніж корпоративні фінанси, оскільки корпораціями є лише ті інституційні одиниці, що створені з метою ринкового виробництва товарів і послуг, та одержання в результаті цього прибутку чи іншої вигоди для своїх власників.

У підручнику під редакцією професора КНЕУ Віктора М. Федосова «Теорія фінансів» економічна природа фінансів підприємств розкривається через «сукупність грошових відносин, що виникають у господарюючих суб'єктів у процесі їх створення і

здійснення виробничо-фінансової діяльності". Тут же подається перелік таких відносин, з якого слідує наступне: (1) обов'язковим їхнім учасником є підприємство; (2) до решти учасників належать: засновники цих підприємств, інші суб'єкти господарювання, різноманітні ланки фінансово-кредитної системи (бюджет, централізовані фонди) та працівники підприємства; (3) окремо виділяються грошові відносини всередині самих підприємств - вони виникають у ході (а) розподілу отримуваних доходів, (б) їх накопичення, (в) формування різноманітних фондів фінансових ресурсів [14, с. 321-323].

Один із засновників фінансової наукової школи КНЕУ імені Вадима Гетьмана професор Валентина М. Суторміна визначає категорію «корпоративні фінанси» як юридично оформлені грошові відносини між корпорацією та іншими агентами ринку з приводу формування капіталу корпорації та його розподілу з метою підвищення добробуту акціонерів. При цьому підкреслюється, що відносини ці формується в умовах невизначеності та ризику, характерних для ринкової економіки [11, с. 12 - 19, 20 - 26].

Узагальнюючи вищевикладене, наше розуміння категорії корпоративних фінансів є таким: *Корпоративні фінанси - це система економічних відносин корпорації як з іншими суб'єктами господарювання, так і всередині самої корпорації у ході формування, розподілу та використання її фінансових ресурсів з метою принесення її власнику (власникам) вигоди. Оскільки вигода власників корпорації є результатом зростання ринкової вартості активів корпорації, то визначення корпоративних фінансів може бути наступним: Корпоративні фінанси це система економічних відносин корпорації з іншими суб'єктами господарювання та всередині самої корпорації з приводу формування, розподілу та використання її фінансових ресурсів з метою збільшення ринкової вартості активів корпорації.*

Важливим питанням теорії корпоративних фінансів є виокремлення їхніх функцій, тобто соціально-економічного призначення. У роботах економістів наукових шкіл Заходу, незважаючи на

відсутність згадувань про соціально-економічну сутність та функції корпоративних фінансів, тим не менш, розглядаються завдання та риси корпоративних фінансів, що певною мірою корелює з поняттям «функції фінансів». Зокрема, професор Лондонської бізнес-школи London Business School) Річард Бреїлі (Richard A. Brealey) та лауреат Нобелівської премії (1975 р.) Роберт Мертон (Robert C. Merton, 1944 р., він же Стів Майєрс, «Stew», Steward Claw Mayers), аналізуючи роль корпоративних фінансів в економіці, виділяють їх дві характерні риси: перша пов'язана з інвестуванням у різні види активів; друга з формуванням необхідних фінансових ресурсів для такого інвестування.

Не торкаючись поняття «функцій корпоративних фінансів», вони, тим не менш, підкреслюють, що основним предметом дослідження теорії корпоративних фінансів є система вхідних та вихідних фінансових потоків, що основною метою фінансового менеджменту є забезпечення такого формування та використання фінансових ресурсів корпорації, при якому досягається максимальна цінність для власника компанії фінансових потоків, що йому надходять [2, с. 9 - 13].

В.М.Суторміна виокремлює наступні три функції корпоративних фінансів: (1) формування капіталу корпорацій, яке полягає у залученні капіталу з фінансового ринку; (2) розподіл та використання капіталу, тобто інвестування відповідно до бізнес-планів корпорації; (3) контроль за формуванням, розподілом і використанням капіталу [11, с. 12 - 19, 20 - 26].

Автори підручника «Теорія фінансів» визначають функції фінансів підприємств подібно тим, що сформульовані для корпоративних фінансів В.М.Суторміною: формування фінансових ресурсів; розподіл і використання фінансових ресурсів підприємства для забезпечення операційної виробничої та інвестиційної діяльності, для виконання фінансових зобов'язань перед бюджетом, банками, господарюючим суб'єктами; контроль за формуванням і використанням фінансових ресурсів у процесі відтворення.

Крім того, автори підручника виділяють поняття «призначення фінансів підприємств», вкладаючи в нього наступне: «забезпечення безперервності процесу виробництва, розширення виробничих

фондів (основних та обігових), активного впливу на зростання продуктивності праці, зниження собівартості продукції, збільшення накопичень і підвищення ефективності виробництва» господарюючих суб'єктів. Щодо мети фінансів підприємств, то нею вважається «формування необхідного обсягу фінансових ресурсів для використання їх у процесі виробничої діяльності не лише в звітному періоді, але й забезпечення ефективного розвитку в майбутньому» [14, с. 321 - 323].

На нашу думку корпоративним фінансам притаманні наступні функції:

- (1) формування ресурсів корпоративного підприємства;
- (2) розподіл та використання його фінансових ресурсів;
- (3) інформаційна функція.

Реалізація інформаційної функції уможливорюється завдяки унікальній властивості фінансових ресурсів формуватись, розподілятись та використовуватись у єдиному грошовому еквіваленті, зберігаючи свою інформативність. На основі інформаційної функції існує можливість не тільки контролю, але й аналізу, планування та прогнозування діяльності корпоративних підприємств.

Виокремлення третьої функції корпоративних фінансів - інформаційної функції - є логічним виходячи з атрибутивної концепції інформації. Атрибутивна концепція інформації була сформульована у контексті основного питання філософії: «що первинне - ідея чи матерія». За атрибутивного підходу інформація вважається (а) властивістю (атрибутом) усіх матеріальних об'єктів, і (б) саме інформація формує уявлення про матерію (її природу, структуру, упорядкованість, розмаїтість та ін.). Поза матерією інформація не існує [6, с. 318 - 320]. Тобто атрибутом (властивістю, складовою) корпоративних фінансів, є здатність нести в собі певну інформацію: інформацію про фінансові ресурси корпоративного підприємства, про операції з фінансовими ресурсами, про їх рух.

Функціонування корпоративних фінансів супроводжується постійним інформаційним обміном між усіма їх учасниками. Обсяги, зміст та регулярність надання інформації, що надається їй користувачам, відрізняються і визначаються власником (власниками) корпорації (з огляду на наявність інформації,

рівень її конфіденційності, значимість та потреби користувачів), а також частково регулюються законодавством.

Оскільки корпоративні фінанси є системою економічних відносин корпорації з іншими суб'єктами господарювання та всередині самої корпорації, то ефективний процес формування, розподілу та використання її фінансових ресурсів (що передбачає мінімізацію ризиків корпорації та збільшення ринкової вартості її активів) можливий лише в умовах належного інформаційного обміну. Найбільш характерною рисою сучасного бізнесу є його інформаційне збагачення: виграє та корпорація, яка має ефективнішу інформаційну систему інформаційного обміну [5, с. 4]. Тому функціонування корпоративних фінансів супроводжується постійним обміном інформації між їх учасниками. Управління фінансами корпорації будується на основі інформаційної системи про рух її фінансових ресурсів. Викривлення або блокування інформаційних потоків відразу проявляється у падінні ефективності діяльності корпоративного підприємства.

На сучасному етапі отримувати людиною блага (товари та послуги) здебільшого розглядаються з позицій наявності в них знань та інформаційної цінності. Якісна та вчасна інформація щодо корпоративних фінансів та знання цієї інформації (знання - усвідомлена інформація, Н.Р.) мають цінність і є чинниками створення додаткової вартості. Належний інформаційний обмін є запорукою ефективного (сталого, sustainable) розвитку корпоративних фінансів, оскільки: зменшуючи невизначеність (ентропію), мінімізує або повністю виключає ризики корпоративних фінансів; забезпечуючи необхідну поінформованість суб'єктів господарювання та підвищуючи обізнаність самої корпорації (її працівників), сприяє зростанню вартості її активів.

Підсумовуючи вищевикладене, варто зосередити увагу на наступному:

По-перше, поняття «корпорація» (corporation) об'єднує широке коло корпоративних підприємств та квазікорпорацій. Основними їхніми рисами є те, що вони створюються з метою ринкового виробництва товарів та послуг для принесення фінансової чи іншої вигоди власнику (власникам). Кожна корпорація має повний набір рахунків, що

надає можливість визначати потоки доходів і капіталу між нею та власником.

По-друге, корпоративні фінанси, будучи підсистемою фінансів, мають особливості, що визначається тим, яке поле фінансових відносин вони обіймають та заради кого і чого вони існують. Корпоративні підприємства є інституційними одиницями, що створюються їх власником (власниками) з метою отримання вигоди.

По-третє, фінансовими ресурсами є майнові цінності у формі грошових коштів, еквівалентів грошових коштів та іншого майна, які слугують засобами платежу та накопичення.

По-четверте, на відміну від добре відомих п'яти функцій грошей, призначення (функції) фінансових ресурсів полягає у тому, що вони, по-перше, використовуються для оплати за товари та послуги і, по-друге, в них можуть здійснюватись накопичення (капіталізація, приріст вартості).

По-п'яте, корпоративні фінанси - це система економічних відносин корпорації як з іншими суб'єктами господарювання, так і всередині корпорації у ході формування, розподілу та використання її фінансових ресурсів з метою принесення її власнику (власникам) вигоди. Оскільки вигода власників корпорації є результатом зростання ринкової вартості активів корпорації, то визначення корпоративних фінансів може бути наступним: Корпоративні фінанси це система економічних відносин корпорації з іншими суб'єктами господарювання та всередині корпорації з приводу формування, розподілу та використання її фінансових ресурсів з метою збільшення ринкової вартості активів корпорації.

По-шосте, корпоративним фінансам притаманні наступні функції: формування ресурсів корпорації; розподіл та використання її фінансових ресурсів; інформаційна функція. Реалізація інформаційної функції уможливується завдяки унікальній властивості фінансових ресурсів формуватись, розподілятись та використовуватись у єдиному грошовому еквіваленті, зберігаючи свою інформативність. На основі інформаційної функції існує можливість не тільки контролю, але й аналізу, планування та прогнозування діяльності корпорацій.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Боди Зви, Мертон Роберт.* Финансы.: Пер. с англ. - М.: Издательский дом «Вильямс», 2005. - 592 с.
2. *Брейли Р., Майерс С.* Принципы корпоративных финансов: Пер. с англ. - М.: ЗАО «Олимп - Бизнес», 1997. - 1120 с.
3. *Бригхэм, Юджин Ф.* Финансовый менеджмент / Юджин Ф. Бригхэм, Майкл С. Эрхардт; [пер. с англ. Е. Бугаевой, А. Колос; под ред. Е. А. Дорофеева]. - 10-е изд. - СПб.: Питер, 2009. - 960 с.
4. Господарський кодекс України, від 16.01.2003, № 436-IV, Розділ 1, Глава. 7, ст.63, п.5.
5. *Карминский, А. М.* Информатизация бизнеса / А. М. Карминский, П. В. Нестеров. - М.: Финансы и статистика, 1997. - 415 с.
6. *Лешкевич, Т. Г.* Философия. Вводный курс / Т. Г. Лешкевич. - 2-е изд., доп. - М.: Контур, 1998. - 464 с., с. 318-320.
7. Міжнародний стандарт фінансової звітності №7 «Звіт про рух грошових коштів» (МСФЗ №7, International Financial Reporting Standards №7, IFRS "№7).
8. Про затвердження Класифікації інституційних секторів економіки України, Наказ Держкомстат, від 18.04.2005 N 96.
9. *Рязанова Н.С.* Міжнародні фінансові організації: підручник / Н.С.Рязанова, М.А.Гапонюк, А.А.Максименко. - К.: КНЕУ, 2010. - 230 с.
10. *Рязанова Н.С.* Фінансове рахівництво. Навч. Посібник. - К.: Знання-Прес, 2002. - 246 с. - (Вища освіта ХХІ століття).
11. *Сутормина В.Н.* Фінанси зарубіжних корпорацій: підручник. - К.: КНЕУ, 2004. - 566 с.
12. *Сутормина В.М.* Фінанси зарубіжних корпорацій. Навч. посібник / В.М.Суторміна, В.М.Федосов, Н.С.Рязанова, за ред. В.М.Федосова. - К.: Либідь, 1993. - 247 с.
13. *Тарасевич Л. С., Гребенников П. И., Леусский А. И.* Теория корпоративных финансов: учебник. - М.: Высшее образование, 2007. - 237 с.
14. Теорія фінансів: підручник / С. В. Бойко, Л. П. Гацька, В. В. Гошовська [та ін.]; під заг. ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. - К.: Центр учбової літератури, 2010. - 574 с.
15. Фінанси зарубіжних корпорацій: навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. - 2-ге вид., доп. і перероб. / В.М.Суторміна, В.М.Федосов, Н.С.Рязанова [та ін.]. - К.: КНЕУ, 2008. - 218 с.
16. Цивільний кодекс України від 16.01.2003. Книга I, розділ III, Глава 13, ст.190.
17. *Dewing, Arthur (1919, 1937, 1941, 1946, 1953):* The Financial Policy of Corporations, Ronald Press, New York.
18. *Graham, Benjamin, and David Dodd (1951):* Security analysis, McGraw-Hill, New-York.
19. *Harry Markowitz* «Portfolio Selection. The Journal of Finance, Vol. 7, No. 1. (Mar., 1952), pp. 77-91.
20. *Modigliani, F. and M. Miller* «The Cost of Capital, Corporation Finance and the Theory of Investment» American Economic Review, June 1958, 261-297.
21. *William F. Sharpe* «Capital Asset Prices: A Theory of Marker Equilibrium under Conditions of Risk» The Journal of Finance, Vol. 19, No. 3 (Sep., 1964), 425-442.